

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: **a) M. Ř.**, zast. JUDr. Leošem Viktorinem, advokátem se sídlem Riegrova 376/12, Olomouc, a **b) K. Ř.**, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí ministra dopravy ze dne 6. 2. 2013, č. j. 53/2012-510-RK/5, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem na Pankráci 546/56, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Městského soudu Praze ze dne 24. 4. 2018, č. j. 5 A 52/2013 - 123,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Žalobci a) **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce JUDr. Leoše Viktorina, advokáta se sídlem Riegrova 376/12, Olomouc, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce a) (dále také „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí ministra dopravy specifikovanému tamtéž. Ministr jím zamítl rozklady stěžovatele a právní předchůdkyně žalobce b) a potvrdil rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 31. 7. 2012, č. j. 386/2010-910-IPK/22. Tím ministerstvo zřídilo věcné břemeno užívání k pozemkům žalobců ve prospěch České republiky s příslušností hospodařit pro Ředitelství silnic a dálnic ČR. Věcné břemeno spočívá v povinnosti žalobců strpět již existující stavbu rychlostní silnice R 10, její provoz, opravy a údržbu.

[2] Uvedeným rozhodnutím byla též stanovena náhrada za věcné břemeno ve výši 304 656 Kč a způsob její výplaty. Do této části nicméně správní žaloba nesměřovala.

[3] Rozhodnutí o zřízení věcného břemene bylo vydáno podle zvláštní úpravy vyvlastnění obsažené v § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, podle kterého *[j]estliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku, je příslušný speciální stavební úřad oprávněn na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě.*

[4] Žalobci zpochybňovali zákonnost rozhodnutí zejména tvrzeními, že nebyla prokázána nemožnost majetkoprávního vypořádání a že jeden z vyvlastňovaných pozemků nebyl ve výroku rozhodnutí dostatečně vymezen.

[5] Městský soud nejprve podrobně popsal vývoj jednání mezi žalobci a osobou zúčastněnou i průběh vyvlastňovacího řízení a uzavřel, že dosažení majetkoprávního vypořádání (ať už koupí pozemku osobou zúčastněnou nebo jeho směnou za pozemek jiný) nebylo možné. Důvodem bylo zejména to, že žalobci požadovali odkup pozemků za tržní cenu, respektive za částku 2 000 000 Kč, což osoba zúčastněná nemohla akceptovat, jelikož tato částka neodpovídala ceně stanovené podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).

[6] Nepřisvědčil ani výtkám žalobců souvisejících s neurčitostí vymezení jednoho z vyvlastňovaných pozemků. Vyšel z toho, že věcné břemeno bylo zřízeno k pozemku p. č. X o výměře 754 m² v obci a katastrálním území P. L., zapsaném u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrálního pracoviště Mladá Boleslav, na LV č. X, a dále „*ke pozemku p. č. X o výměře 923 m², který bude oddělen geometrickým plánem č. 216-33/2005 od pozemku p. č. X, resp. od parcely zjednodušené evidence p. č. X, zapsané... na listu vlastnictví X*“ v téže obci a katastrálním území. Z geometrického plánu je přitom zřejmé, že pozemek p. č. X, který nebyl samostatně zapsán v katastru nemovitostí, byl oddělen od parcely zjednodušené evidence p. č. X, která v katastru nemovitostí zapsána byla. Je tedy jasné, který konkrétní pozemek byl věcným břemenem zatížen a výrok rozhodnutí je dostatečně určitý. Vzhledem k tomu, že geometrický plán je součástí správního spisu a žalobci s ním byli seznámeni, nejsou opodstatněné výtky, že neví, jak vypadá, a že jím nebyl proveden důkaz. Za popsáných okolností nemusel být nedílnou částí rozhodnutí.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Stěžovatel zaprvé namítá, že městský soud rezignoval na námitky, dle kterých nebyly vyčerpány všechny možnosti majetkoprávního vypořádání. Žalobci, respektive stěžovatel a právní předchůdkyně žalobce b), poskytlí maximální součinnost k uzavření kupní smlouvy; nepochybně došlo k akceptaci návrhu kupní smlouvy s cenou dle znaleckého posudku Ing. Jaroslavy Janků, CSc.

[8] Zadruhé uvádí, že městský soud zcela přehlédl, že nezbytnou náležitostí zápisu věcného břemene do katastru nemovitostí je, aby byl ve výroku rozhodnutí výslovně uveden geometrický plán s označením, kdo jej zpracoval, kdy byl vydán a kdo a kdy jej schválil. Soud vzal dle stěžovatele za prokázané, že geometrický plán je způsobilou listinou pro zápis, neboť je součástí znaleckých posudků. Jedná se však o pouhé fotokopie plánu, navíc pevně svázané s posudky. Pro zápis do katastru nemovitostí jsou proto zcela nepoužitelné. Geometrický plán měl být pevně spojen s rozhodnutím o vyvlastnění, a to v originále, jak vyplývá z § 7 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ke kterému měl městský soud přihlídnout (soud zná právo).

pokračování

[9] Dále stěžovatel zmiňuje, že geometrický plán je zcela nepoužitelný, neboť pracuje s neaktuální výměrou pozemků, v rozhodnutí o vyvlastnění je nesprávně uvedena výměra pozemku parc. č. X a číslo LV, na kterém je zapsán pozemek parc. č. X.

[10] Z uvedených důvodů má za to, že rozhodnutí o vyvlastnění nemůže být řádným podkladem k zápisu omezení vlastnického práva a navrhuje zrušení napadeného rozsudku.

III. Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný se plně ztotožňuje s právním názorem městského soudu a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti. K jednotlivým námitkám uvádí následující.

[12] Nemožnost dohody je dle jeho názoru jednoznačně podložena obsahem správního spisu. Jak osoba zúčastněná, tak žalovaný vycházeli účastníkům maximálně vstřícně, avšak bez výsledku.

[13] Geometrický plán byl v rozhodnutí řádně citován a je obsahem správního spisu, byl jím proveden důkaz a účastníci s ním byli řádně seznámeni. K poukazu na ustanovení katastrálního zákona upozorňuje, že tento zákon nabyl účinnosti až po vydání rozhodnutí o vyvlastnění.

IV. Replika stěžovatele

[14] V reakci na vyjádření žalovaného adresoval stěžovatel soudu dvě další podání, ve kterých informoval o průběhu vkladového řízení. Přiložil oznámení o zahájení vkladového řízení, své vyjádření k návrhu, výzvu k vyjádření se ke zpětvzetí návrhu na vklad, toto vyjádření a rozhodnutí o zamítnutí návrhu na vklad. Také na základě těchto podkladů dovozoval, že správní rozhodnutí i rozhodnutí městského soudu jsou vadná a nemohou být podkladem pro vklad do katastru nemovitostí.

V. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[15] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[17] Nejprve se zabýval námitkami souvisejícími s tvrzením o možném majetkovém vypořádání mezi žalobci a osobou zúčastněnou. Jak vyplývá z citovaného § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, nemožnost majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku je nezbytnou podmínkou pro vyvlastnění podle tohoto ustanovení, spočívajícího ve zřízení věcného břemene nezbytného pro výkon vlastnického práva k již existující stavbě dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku. Pro úplnost lze uvést, že také na vyvlastnění podle citované speciální úpravy se vztahuje zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), což mimo jiné znamená, že mu musí předcházet pokus o dohodu podle § 3 odst. 1 tohoto zákona (srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2013, č. j. 4 As 7/2012 – 82).

[18] Stěžovatel zejména namítá, že městský soud se dostatečně nezabýval jeho souvisejícími žalobními body, toto tvrzení však není pravdivé. Městský soud v napadeném rozsudku podrobně rozebral skutkový stav věci (body 38. – 46.) a logicky zdůvodnil, proč má ve shodě se žalovaným za to, že dohoda nebyla možná (body 48. – 52.)

[19] Stavba rychlostní silnice R10 byla prováděna v letech 1975 – 1977. K majetkoprávnímu vypořádání a uzavření předjednané kupní smlouvy s předchozími spoluvlastníky nedošlo z důvodu jejich úmrtí, jednání se žalobci, kteří nemovitosti nabyli dědictvím, probíhala od roku 1992. Osoba zúčastněná jim opakovaně zasílala návrhy kupních smluv s cenou stanovenou dle tehdy platných předpisů, oni je však nikdy neakceptovali, a to ani poté, co osoba zúčastněná úspěšně iniciovala vydání souhlasu s výjimkou z ceny podle cenových předpisů ze strany Ministerstva financí. Dospěla tedy k tomu, že dohoda na koupi pozemků nebude možná, a navrhla zřízení věcného břemene a náhradu za zřízení věcného břemene podle znaleckého posudku vypracovaného společností ZNALCI A ODHADCI, znalecký ústav s. r. o.

[20] V průběhu řízení o vyvlastnění byla řešena jednak otázka výše náhrady za věcné břemeno, jednak požadavek žalobců na výkup pozemků za cenu 2 000 000 Kč, případně směnu pozemků za jiné pozemky. Ke směně však nedošlo, neboť Pozemkový fond ČR nespravoval v území adekvátní pozemky, v důsledku čehož nebyla nabídka pro žalobce přijatelná. Koupě za cenu 2 000 000 Kč zase nebyla přijatelná pro osobu zúčastněnou, jelikož tato částka neodpovídala ceně stanovené podle zákona o oceňování majetku.

[21] Později v průběhu řízení žalobci projevíli zájem o prodej pozemků za tržní cenu a požádali o opětovné rozjednání prodeje pozemků za tuto cenu vyjednanou za součinnosti znalce. Žalovaný proto požádal osobu zúčastněnou o opakované prověření možnosti dohodnout se na přímém odkupu pozemků, ani tentokrát však k dohodě nedošlo. Osoba zúčastněná žalobcům vysvětlila, že nelze sjednat vyšší cenu za pozemky než cenu podle zákona o oceňování majetku, jelikož pozemky jsou již zastavěné.

[22] Náhrada za věcné břemeno byla nakonec stanovena podle znaleckého posudku Ing. Meissnera, znalce ustanoveného žalovaným. Žalobci sice ani s takto stanovenou výší náhrady nesouhlasili a požadovali tržní cenu pozemků dle posudku zadaného osobou zúčastněnou znalkyní Ing. Jaroslavě Janků, CSc. (820 000 Kč), tu však žalovaný nemohl akceptovat, a to již proto, že nešlo o cenu podle zákona o oceňování majetku. Bylo tedy vydáno rozhodnutí o vyvlastnění v podobě zřízení věcného břemene.

[23] Z výše uvedeného jasně vyplývá, že řešení situace dohodou nebylo možné. Jakkoli byla z obou stran snaha uzavřít kupní smlouvu, bránila tomu diametrálně odlišná představa o kupní ceně. Osoba zúčastněná opakovaně upozorňovala, že jí zákon neumožňuje koupit pozemky za tržní cenu a musí vycházet z ceny dle zákona o oceňování majetku, což ostatně stěžovatel ani nezpochybňuje.

[24] Pokud v kasační stížnosti poukazuje na to, že ze strany osoby zúčastněné došlo k akceptaci návrhu kupní smlouvy s cenou dle znaleckého posudku Ing. Janků, jedná se o zavádějící argumentaci, jak vysvětlil již městský soud. Dopisem Ing. R. P. (osoba zúčastněná) ze dne 20. 4. 2012, na který stěžovatel v této souvislosti opakovaně upozorňoval, v žádném případě nedošlo k akceptaci kupní ceny ve výši ceny tržní. V dopise byla pouze projevována vůle v budoucnu akceptovat cenu stanovenou posudkem znalkyně Ing. Janků, také v tomto dopise však osoba zúčastněná zdůrazňovala, že musí jít o cenu stanovenou podle zákona o oceňování majetku, nikoli cenu tržní.

pokračování

[25] Námitky stěžovatele tedy nebyly důvodné.

[26] Nejvyšší správní soud se dále věnoval otázkám souvisejícím s vymezením jednoho z vyvlastňovaných pozemků (pozemku parc. č. X) ve výroku správního rozhodnutí, včetně problematiky geometrického plánu, kterým byl tento pozemek oddělován z pozemku ve vlastnictví žalobců.

[27] Podstatou problému je, zda byl výrok rozhodnutí o vyvlastnění dostatečně určitý. Z výroku totiž musí být jednoznačně zřejmé, k jakému pozemku se věcné břemeno zřizuje. V případech podobných stěžovatelu, tj. pokud se věcné břemeno zřizuje k části pozemku, respektive k pozemku nově oddělovanému, nemusí být formulace výroku jednoduchá. V těchto situacích proto bývá praktické učinit geometrický plán součástí rozhodnutí o vyvlastnění. Obecně to nicméně nezbytné není, podstatné je, zda z výroku vyplývá vůle vyvlastnit pouze vymezenou část pozemku, respektive pozemek nově oddělovaný (srovnej také stanovisko občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze 17. 12. 1985, Cpj 312/85, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.12.2004, sp. zn. 22 Cdo 2131/2004, a usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2005, sp. zn. IV.ÚS 402/04).

[28] V nynější věci bylo ve výroku rozhodnutí uvedeno, že se věcné břemeno zřizuje „*k pozemku p. č. X o výměře 923 m², který bude oddělen geometrickým plánem č. 216-33/2005 od pozemku p. č. X, resp. od parcely zjednodušené evidence p. č. X, zapsané... na listu vlastnictví X*“. Geometrický plán je součástí spisového materiálu, a vyplývá z něj, že pozemek parc. č. X, který nebyl samostatně zapsán v katastru nemovitostí, byl oddělen od parcely zjednodušené evidence p. č. X, která v katastru nemovitostí zapsána byla, a to na LV č. X. Byť se formulace výroku může zdát na první pohled komplikovaná, po náhledu do geometrického plánu, který je ve výroku rozhodnutí citován, je jednoznačně zřejmé, jaký konkrétní pozemek je geometrickým plánem oddělován a je k němu zřizováno věcné břemeno. Součástí plánu je samozřejmě také grafická část, kde je pozemek parc. č. X znázorněn. Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s městským soudem uzavírá, že výrok rozhodnutí je dostatečně určitý a nemá pochybnosti o tom, k jaké konkrétní části dřívějšího pozemku zjednodušené evidence p. č. X, která byla nově pozemkem parc. č. X, bylo věcné břemeno zřizováno.

[29] Stěžovatel opakovaně naráží na to, že geometrický plán nebyl součástí rozhodnutí o vyvlastnění v tom smyslu, že by byl jeho neoddělitelnou součástí. Tato argumentace je však vedena zcela formalisticky a účelově, neboť, jak zdůrazňoval i městský soud, geometrický plán je citován v rozhodnutí, je součástí správního spisu a žalobci měli možnost se s ním seznámit. Samotný fakt, že geometrický plán nebyl pevně spojen s rozhodnutím, tedy nemůže mít žádný dopad do jeho práv.

[30] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že rozhodnutí není způsobilé zápisu do katastru nemovitostí pro rozpor s katastrálním zákonem, v tomto ohledu však svoji argumentaci posouvá jinam, než jak ji uplatnil v žalobě. Výtky proti napadenému správnímu rozhodnutí sice uvedl konstatováním o nezpůsobilosti rozhodnutí k zápisu, ve vlastní argumentaci však směřoval k určitosti výroku a nutnosti spojení geometrického plánu s rozhodnutím. Městský soud se tedy – stejně jako Nejvyšší správní soud – zabýval těmito otázkami.

[31] Námitka rozporu rozhodnutí s § 7 odst. 2 katastrálního zákona nebyla v žalobě výslovně uplatněna a městský soud ji proto s ohledem na dispoziční zásadu neřešil (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Jakkoli platí, že soud zná právo, neznamená to, že by zákonnost rozhodnutí přezkoumával bez ohledu na obsah žalobních (či kasačních) námitek; tím by byla dispoziční zásada zcela popřena. Zákonnost rozhodnutí o vyvlastnění je ostatně třeba posuzovat podle zákona

o pozemních komunikacích a zákona o vyvlastnění. Postup katastrálního úřadu ve vkladovém řízení není předmětem nynější věci a poukaz stěžovatele na jeho průběh je proto irrelevantní.

[32] Nejvyšší správní soud se nezabýval ani námitkami, že geometrický plán je zcela nepoužitelný, neboť pracuje s neaktuální výměrou pozemků, a že v rozhodnutí o vyvlastnění je nesprávně uvedena výměra pozemku parc. č. X a číslo LV, na kterém je zapsán pozemek parc. č. X. Tyto námitky totiž byly nepřipustně uplatněny až v řízení o kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nad rámec lze dodat, že soud vychází při přezkumu správního rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), proto pokud po vydání napadeného rozhodnutí došlo k odlišnému uspořádání pozemků, není to pro posouzení nynější věci podstatné.

VI. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

[35] Ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, jelikož jí v řízení žádné náklady nevznikly.

[36] Soud dále rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost stěžovateli, jelikož ve věci podal již druhou kasační stížnost a první rozsudek městského soudu byl k jeho první kasační stížnosti zrušen (rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2016, č. j. 9 As 265/2016 – 55). Za těchto okolností není stěžovatel povinen za další kasační stížnost poplatek platit [viz § 6a odst. 5 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, srovnej též usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 10 Afs 186/2014 – 60, č. 3396/2016 Sb. NSS).

[37] Zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč bude stěžovateli vrácen k rukám jeho zástupce JUDr. Leoše Viktorina do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. ledna 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu